

סיום הזדהר העולמי

במותל המערבי

ביאורו ויסוף פנימו של
המזרח השלישי

היכנו!

תורת הרי"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים וחדושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פינמו שליט"א
לפרשת השבוע

פרשת כי תבוא

פרשת כי תבוא

**"וְלִקְחַתְּ מִרְאשֵׁית כָּל פְּרֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
תְּבִיא מֵאֶרֶץךָ"**

**בכוח הפה של האדם להביא עליו דברים
טובים או חלילה רעים**

הגמרא אומרת (ברכות נז:): **שלשה מרחיבין דעתו של אדם, אלו הן דירה נאה ואשה נאה וכלים נאים.** חשבנו לבאר ולומר יסוד גדול על שלושת הדברים האלה, דירה נאה זו סוכה בזמן שהאדם יוצא מדירת קבע והולך לדירת עראי, זה הכוח שיש לנו בחודש תשרי בסוף הימים הנוראים לעשות תשובה מאהבה בסוכות. אשה נאה זה חודש אלול, רבותינו הקדושים קוראים לחודש אלול שמזלו בתולה והוא זמן של תשובה ומעשים טובים.

כלים נאים זה השופר, שביום ראש השנה ובחודש אלול תוקעים בו ואלו השלושה דברים שמרחיבים את דעתו של האדם ונותנים לו כוח לעבור את השנה ולסכם את השנה בצורה קדושה, לצאת למרחב של שנה הבאה עם סיעתא דשמייא גדולה שמתרחבת דעתו על ידי הדירה נאה שזו הסוכה, האשה נאה שזה

חודש אלול והכלים נאים שזה השופר וכך נותנים לאדם עוד סיעתא דשמייתא להמשיך עוד שנה בחיים שלו בצורה נכונה וטובה.

הכוח של הימים הנוראים זה כוח גדול ביותר שמשנה את כל מהות החיים של האדם, לכן בזמן הזה קמים לסליחות כי בזמן הזה הקב"ה קרוב לכולם **"דְרָשׁוּ ה' בְּהַמְצֵאוֹ קְרָאָהוּ בְּהִיּוֹתוֹ קְרוֹב"** (ישעיה נה, ו) וכמו שמובא שבזמן הזה הקב"ה שט בעולם וזה עת רצון. כמו שהאדם רוצה לפגוש מלך גדול, הוא עושה הכל ללכת לפגוש את המלך, יותר טוב לפגוש את המלך מללכת להיפגש עם השרים שלו. המלך הגדול נמצא בעולם באשמורת הבוקר ושט בעולם, אדם בוודאי רוצה לפגוש את המלך ולא את העוזרים שלו, אדם ששב ומתקרב מכניע את ליבו ויודע איך להתקרב לקב"ה, זה הזמן והכוח המיוחד ולבקש את כל מבוקשו, לדעת לבקש סליחה על העבר וכוח על העתיד.

הנביא מספר מתי שהקב"ה נתן ליונה נבואה להתנבא שיחריב את נינוה העיר הגדולה, יונה חשב איך הוא ילך ויגיד לגוים נבואה שהקב"ה יחריב את נינוה והם יחזרו בתשובה ויהיה קטרוג גדול על עם ישראל, שהגוים חוזרים בתשובה ועם ישראל לא. מה עשה יונה, החליט לברוח מארץ ישראל לחוץ לארץ כי שם אין נבואה והקב"ה לא יבוא אליו בטענות ויבקש ממנו ללכת לגוים שיחזרו בתשובה וכך לא יהיה קטרוג עם ישראל.

עלה יונה לאוניה וניסה לברוח ובאמצע הים קמה רוח סערה והאוניה עמדה להישבר. אמר הרב חובל לכל האנשים שהיו באוניה שיתפללו כל אחד לאלוקים שלו, אולי הוא ישמע וירחם עליהם שלא יטבעו בים, אבל יונה ירד לבטן האוניה והלך לישון. כל הגוים שהיו באוניה התפללו לעבודה זרה שלהם ואז רב החובל ירד לבטן האוניה ומצא שם את יונה ישן ואמר לו "מה לך נרדם קום קרא אל אלהיך אולי יתעשת האלהים לנו ולא נאבד" (יונה א, 1).

אומרים רבותינו הקדושים שהשאלה של רב חובל שצעק ליונה למה הוא לא קם וקורא לאלוקיו שאולי הוא יושיע אותנו, מבצבצת ועולה בכל שנה, עומדת בכל הזמנים וצועקת לכל יהודי, לכן קוראים את ההפטרה הזו ביום כיפור למה האדם לא קורא לאלוקיו ומנסה להציל את המצב, להתפלל שאולי הקב"ה ישמע את התפילה שלו. הקב"ה מחכה לתפילה של כל יהודי ויהודי, מחכה לכל בקשה של יהודי שיבקש מהקב"ה רחמים. הקב"ה עומד וממתין כמו שהמתין ליונה שיתפלל הוא לאלוקים שלו, כך הקב"ה מחכה שנתפלל ונבקש ממנו מחילה על העבר ובקשות על העתיד.

אבל כל זה יכול להיות אם יש לאדם פה נקי, שלא טימא וחילל אותו בדברים בטלים ודברים לא טובים. כך אומר הרב מראפשיץ יסוד גדול על פרשת השבוע שמביאים את הביכורים לקב"ה "ולקחת מראשית כל

פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּבְיָא מֵאֶרֶץךָ" אומר הרב מראפשיץ פְּרִי הָאֲדָמָה זה ראשי תיבות פ"ה, שהקב"ה רוצה את הפה של האדם שיהיה בקדושה וטהרה ושהאדם לא יוציא דברים ריקים ולא טובים מהפה שלו, כי ברגע שהאדם מלכלך את פיו ומוציא דברים לא טובים, איך יוכל לעמוד ולבקש דברים קדושים ורוחנים מהקב"ה.

"לֹא יַחַל דְּבָרוֹ כְּכֹל הַיֵּצֵא מִפִּי יַעֲשֶׂה" (במדבר ל, ג)
לכן האדם צריך להיזהר בכל מה שמוציא מהפה שלו זהירות גדולה ביותר ולשמור את פיו בקדושה וטהרה, לא להוציא דברים ריקים ובטלים מפיו, כי אותו פה שדיבר לשון הרע ודברים בטלים, אותו פה שאכל מאכלות אסורות ואכל גזל, איתו הוא צריך לדבר עם מלך מלכי המלכים הקב"ה ולבקש ממנו בקשות, הוא הצינור בינינו לבין הקב"ה. אם הצינור פגום, איך אנחנו יכולים לעמוד ולבקש מהקב"ה בקשות ברגע שטימאנו וקלקלנו אותו בדברים לא טובים, לכן צריך להיזהר בכל מה שמוציא מפיו זהירות גדולה ביותר.

אולי אפשר לבאר ולומר יסוד גדול שצריך להיות חקוק בדעת של כל אחד מאיתנו כל ימי חיינו, דוד המלך אומר (תהלים פט, מט) "מִי גִבֹר יַחֲיֶה וְלֹא יִרְאֶה מוֹת יִמְלֹט נַפְשׁוֹ מִיַּד שְׂאוֹל סְלֶה" מה הפירוש של הפסוק הרי את המוות לא רואים, את המוות מרגישים הנשמה של האדם יוצאת, אם כך מה הפירוש "יַחֲיֶה וְלֹא יִרְאֶה מוֹת"?

אז אפשר לפרש את הפסוק הזה על פי מה שמובא בזוהר הקדוש (איכה קיא, ע"א) ובילקוט ראובני דברים מפחידים איך באה המיתה לעולם. אומר הזוהר הקדוש מתי שהנחש ראה את אדם וחווה, הנחש קינא באדם והמשנה אומרת (אבות ד, כא) **הַקְנָאָה וְהַתְנַאָּוָה וְהַכְּבוּד מוֹצִיִּין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם** הקנאה הייתה שורש הקלקול ראשון בעולם שהנחש קינא באדם הראשון שיש לו את חווה, לכן הקנאה מוציאה את האדם מהעולם.

הנחש רצה להביא את המוות לאדם וחיפש הזדמנות איך לגרום שיהיה מוות, הלך הנחש לדבר עם חווה ולפתות אותה וחווה אמרה לנחש **"מִפְרֵי עֵץ הָגֶן נֹאכַל"** (בראשית ג, ב). אומרים רבותינו, ברגע שאמרה מפרי הוציאה את האות מ' ולקח הנחש את האות מ' והרים אותה בזרוע יד שמאל שלו וחיכה שחווה תאמר עוד שתי אותיות ו' ת' ויצא מוות. ממשיכה התורה **"וַיִּתְּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֹאכַל"** מיד לקח את זה הנחש וחיבר את זה למוות, אבל זה לא היה חזק שמזה יכל הנחש להביא את המוות.

ואז אומרת התורה **"וַיִּתְּקַח מִפְרִיו וַתֹּאכַל וַתֵּתֶן גַּם לְאִישָׁה עִמָּהּ וַיֹּאכַל"** לקח השטן את האותיות ו' ת' מהמילה וַיִּתְּקַח וחזק את זה. אחרי כן לקח את האותיות ו' ת' מהמילה וַיִּתְּאֹכַל ושמר אותן, אחרי כן לקח את האותיות ו' ת' מהמילה וַיִּתְּתֶן ושמר אותן.

ממשיכה התורה 'וְתִפְקַחְנָה עֵינֵי שְׂנִיָּהֶם' שוב לקח את האותיות ו' ת' בפעם הרביעית ובנה את המוות לעולם, כך אומר הזוהר הקדוש.

אם כך כל עוד שחווה לא הוציאה מהפה שלה את צירופי המילה מות, לא היה אפשר להביא מוות לעולם. רק אחרי שהוציאה את צירופי המילה מות אז השטן לקח את זה ובאה מיתה לעולם. החיים והמוות ביד הלשון, כל הדברים הקשים שיש לאדם בחיים, בפה שלו האדם מביא אותם וגורם לעצמו את אותם דברים קשים ורעים.

בפרשת השבוע רואים מתי שמביאים את הביכורים לבית המקדש, אומרים "אֲרָמִי אֲבִד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרָיִם". אומרים רבותינו הקדושים בגלל יעקב אבינו נגרמה לעם ישראל כל הירידה שבני ישראל ירדו לארץ מצרים. התורה מספרת לנו מתי שיעקב אבינו החליט לצאת מביתו של לבן אחרי הרבה שנים שהיה שם, יעקב אבינו אסף את הנשים שלו ואת הילדים שלו, את הצאן וכל מה שהיה לו ואמר להם שבורחים מהבית של לבן. כשלבן גילה שיעקב ברח, הוא אסף את האנשים שלו ורדף אחרי יעקב. כשהגיע לבן ליעקב אמר לו למה גנב את אלוקיו, למה עשה לו רע כשלבן עשה לו טוב, יעקב נשבע שלא לקח לו כלום ומי שלקח ימות, לבן נכנס לכל האוהלים לבדוק ולא מצא כלום.

ואז עומדים יעקב ולבן עושים ביניהם הסכם, לוקחים גל של אבנים ואומרים שאף אחד לא יעבור את הגל הזה לפגוע בשני. "וַיִּקְרָא לוֹ לָבֵן יֶגֶר שֶׁהָדוּתָא וַיַּעֲקֵב קָרָא לוֹ גִלְעָד" (בראשית לא, מז) אומרים רבותינו הקדושים שבגלל הגלעד הזה בני ישראל ירדו למצרים, בגלל שלבן קרא לו יגר שהדוּתָא ונכתבו בתורה הקדושה מילים בארמית, נענשו בני ישראל לרדת מצרים. על זה שבגלל יעקב נגרם שיכתב בתורה יֶגֶר שֶׁהָדוּתָא ירדו בני ישראל למצרים לארבע מאות שנה, לעינויים הקשים ולכל מה שעברו בארץ מצרים.

וכך מוצאים אצל יוסף הצדיק מתי שהאחים מכרו אותו וירד לארץ מצרים, ששם התחילה כל הגלות של בני ישראל במצרים, התורה הקדושה אומרת (בראשית לו, כה) "וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה אֶרְצָת יִשְׁמַעֲאֵלִים בְּאֶה מַגְלַעַד וּגְמַלְיָהֶם נֹשְׂאִים נְכֹאת וְצָרִי וְלֹט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרַיִמָּה" אומרים רבותינו הקדושים כל הירידה לארץ מצרים באה מגלעד, מזה שיעקב אבינו קרא לגל אבנים הזה גלעד ולבן קרא לו יגר שהדוּתָא והתורה כתבה כך מילים בארמית, על זה נגמרה כל הירידה של בני ישראל למצרים.

וואים דבר של פחד ואימה, כל הירידה של בני ישראל השעבוד והדברים הקשים והחמורים שבני ישראל עברו בארץ מצרים, הכל התחיל מהמילים יֶגֶר

שְׁהִדוּתָא שלבן אמר ולמרות שיעקב קרא לזה גִלְעָד, זה גרם את כל הירידה וכל החורבן של בני ישראל במצרים. שני הדברים הקשים שאנו רואים שקרו בתנ"ך, המוות שאדם הראשון וחוה הביאו לעולם בא מהפה, שחוה אמרה מִפִּי ו'ת'קח ו'ת'אכל ו'ת'תן ו'ת'פקחנה, מהאותיות מ' ו' ת' התחבר ונוצר המוות. כל הירידה של בני ישראל למצרים שזה הדבר הקשה ביותר, נגרם מזה שלבן קרא לגלעד הזה יְגַר שְׁהִדוּתָא. על זה שיעקב נתן שלבן יקרא לו שם בארמית וכך נכתב בתורה, על זה "אֲרַמִּי אֲבָד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיִם" עם ישראל סבל את הסבל הגדול וכמעט נפלו לני' שערי טומאה והגיעו לשפל הגדול והדברים החמורים ביותר שאפשר להגיע. הימים האלה של חודש אלול שכל אדם צריך לפשפש במעשיו ולהכין את עצמו, להתכונן בנפש שלו לדברים הגדולים של יום הדין. האדם צריך לדעת שהקב"ה נתן שלושה דברים שמרחיבין דעתו של האדם ונותנים לו כוח להמשיך לשנה הבאה, זו דירה נאה שהיא הסוכה בירח האיתנים שזה חודש תשרי ובה עושה האדם תשובה מאהבה. כלים נאים זה השופר, שהאדם עם הכלי הנאה הזה שופר מכניע את ליבו והאדם מתקרב לקב"ה. ואשה נאה זה חודש אלול חודש הרחמים והסליחות. שלושת אלו הדברים שמרחיבים דעתו של האדם ונותנים לו כוח להמשיך להתקדם לעוד שנה בהרחבת הדעת שיוכל לשרוד ולחיות עוד שנה.

אבל בשביל להשיג את זה, האדם צריך את הפה הטוב, שהפה שלו ישאר טהור וקדוש לבקש מהקב"ה מחילה וסליחה וכפרה. אם הפה טמא במילים אסורות ומאכלות אסורות ובגזל, איך הפה הזה יכול לבקש מהקב"ה ואיך הוא יכול להוציא מפיו דברים טובים, כי כל המהות של האדם היא אחרי הפה. אם הפה טוב אז הכל טוב, אם הפה לא טוב החיים והמוות ביד הלשון, הפה יכול להביא מוות וחורבן גדול ונורא על האדם.

לכן האדם צריך להקפיד בכל כוחו ולשמור על פיו, לקחת את השלושה כלים נאים שנתן הקב"ה שמרחיבים דעתו של האדם וגורמים לו להיות עם הרחבת הדעת לעוד שנה. עם הפה לבקש מהקב"ה ולהתחנן בקדושה וטהרה שהקב"ה ישפיע עליו שפע גדול ולהיות ער לבקש ממלך מלכי המלכים את הרחמים, את הישועה ואת ההצלחה.

כל דבר גדול מתחילים בתחילת הדרך ולא בסוף

בפרשת השבוע, אנחנו מוצאים צווי שמצווה אותנו הקב"ה והוא מצוות הבאת הביכורים. וכך נעשית המצווה המיוחדת הזאת אשר רבותינו צוק"ל לימדו ואמרו שבזכות מצוות ביכורים זוכים לישוב ארץ ישראל.

יהודי אחרי שעמל וטרח ועבד קשה בשדה, יורד לשדה ואיך שרואה את הפרי הראשון, לוקח גמי ושם אותו על הפרי ומקדש את הפרי הזה, שהוא הראשון של פירותיו, הראשון של השדה. והפרי הזה ממשיך לגדול לצמוח עם הגמי עליו עד החג. ובחג, היהודי לוקח את הביכורים בשמחה ובהלל ומקריבם לפני ה'.

והנה, שנים רבות קשה לנו, הרי מצוות הביכורים מתחילה על פרי לפני שהוא ראוי לאכילה, הפרי עוד בוסר, עוד ירוק עוד קטן, מדוע עכשיו שמים גמי עליו וממתינים, למה לא נמתין עד שהפרי יגדל, יפרח יצמח ואז נקדש אותו להשם? ואז נעלה אותו לרגל ונקיים את מצוות הביכורים?

ושאלה זו קשה לנו גם במצוות הפרשת חלה, כל בת ישראל כשרה כאשר מכינה את החלות, לחם משנה לשבת קודש, מפרישה הפרשת חלה בשעת הלישה. מדוע לא לעשות הפרשת חלה עד שהחלות או כל מה שאופים יהיה ראוי למאכל ואז בכבוד הראוי ניקח ונפריש את מה שצריך להפריש קודש להשם? אם כן מדוע בלישה מפרישים ולא בסיום האפיה? וכן מדוע מצוות הביכורים כאשר הפרי בוסר ולא נמתין עד שיושלם הפרי?

אלא פה טמון לימוד גדול ויסוד עצום לכל יהודי ויהודי, שכל דבר גדול מתחילים אותו רחוק רחוק בתחילת הדרך ולא בסוף, את החלה מתחילים עוד

כאשר היא בצק ולשים את הבצק, אז מפרישים חלה. את מצות הביכורים מתחילים עוד שהפרי בוסר וירוק הוא. וכך בכל מצווה ומעשה טוב, לא ימתין האדם עד הסוף.

ויובן כן במצוות הצדקה "נְתוּן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא יֵרַע לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ לוֹ" (דברים טו, י) וצריך להבין הלשון "נְתוּן תִּתֵּן לוֹ", ואפשר לבאר ולומר, כאשר האדם מרויח ומקבל כסף, יקבל על עצמו קבלה לחשוב בדעתו מהרגע הראשון כמה כסף שלי וכמה כסף של הקב"ה, מעשר חומש או שאר נדרים ונדבות אשר נדר ונדב וקיבל על עצמו.

כך מהרגע הראשון יקח את כל הכספים שהם נדרים ונדבות ויפריד אותם, ינתק אותם מכספו, כך יבין ויחיה וידע שאין לו שום קשר לכסף הזה. הכסף הזה רק עומד אצלו, מחזיק אצלו אבל אינו שלו וזה "נְתוּן תִּתֵּן לוֹ". מיד שיקבל את הכסף יתן ויתנתק מהכסף הזה בכל צורה אפשרית, ואז כאשר בפועל הוא יתן את הכסף לצדקה, שזה "תִּתֵּן", "וְלֹא יֵרַע לְבָבְךָ", לא יכאב לאדם כי זה לא שלו והוא מנותק מהכסף הזה.

וזה היסוד הגדול של המצוות הגדולות והחשובות, שעוד בראשית, בהתחלה שמה האדם עומד איתן ויציב בדעתו במחשבתו. לכן ראש חודש הוא יום גדול יום של כפרת עונות, יום מיוחד בכל ימי החודש כי הוא ההתחלה והוא נותן את הכיוון של החודש. כפי

שהפרשת חלה היא ההתחלה ונותנת את הכיוון, וכן מצוות הבכורים בראשית צמיחת וגדילת הפרי.

אנו מתקרבים לראשית השנה, ליום הגדול והחשוב יום ראש השנה, שעליו אנו אומרים בתפילה בימים נוראים היום הַרְת עוֹלָם. אנו כותבים המילים הבאות בחרדה, איך בראיה והרגשה מפוקחת עם ישראל הוא עם של עליות וירידות, של זמני גאות וזמני שפל, כך בכלל וכך בפרט. וכדברי רבותינו כאשר עם ישראל בעליה, העליה היא עד הסוף וח"ו מתי שעם ישראל בירידה, גם שם הירידה עד הסוף.

נכנסים לעידן ותקופה חדשה בהיסטוריה של עם ישראל, זמנים שצריכים בהם הרבה רחמי שמים והכלל צריכים להיות מאוחדים, דבקים איש ברעהו ולדעת שאין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים. "היו צְרִיָּה לְרֹאשׁ" (איכה א, ה) חזרנו לזמנים שמי שרודף את עם ישראל ואת תורת ישראל נהיה לראש. ומתי שנכנסים לזמנים האלו הפסוק ממשיך בין המצרים, נהיה זמנים של בין המצרים.

נשארו לנו ימים בודדים לראש השנה לחזק עצמנו ונצל את הזמן המיוחד הזה של "דוֹדֵי יָרֵד לָגְנוֹ" (שה"ש ה, ב). ובזמן שנשאר ליום הדין נדע להדליק את הניצוץ של הגחלת שבלב היהודי, שלעולם לא כבה ולא יכבה, שהניצוץ הזה הוא הבטחון של נצח ישראל. היום זה יום חדש, אשר הידיעה וההבנה צריכים להיות חזקים

ועירנים של התחלה, של מלחמה ישנה המתחדשת ועלינו לעשות מה שעשו אבותינו ורבותינו.

בהכנעה גדולה,
יאשיהו יוסף.

**"וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיךְ
וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ"**

**ככוח מצוות תפילין מעלים את המצוות
שעשינו ללא כוונה**

בפרשת השבוע התורה הקדושה אומרת "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיךְ וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ" ועל זה דורשת הגמרא (מנחות לה:): תניא רבי אלעזר הגדול אומר אלו תפילין שבראש. צריך להבין מדוע הפסוק הזה נאמר דוקא על תפילין של ראש, מה מיוחד בתפילין של ראש שרק עליו נאמר "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיךְ וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ"?

ועוד התורה הקדושה אומרת (דברים כ, ח) "וַיִּסְפוּ הַשּׁוֹטְרִים לְדַבֵּר אֶל הָעָם וְאָמְרוּ מִי הָאִישׁ הַיָּרֵא וְרַף הַלֵּבב יֵלֶךְ וַיֵּשֶׁב לְבֵיתוֹ וְלֹא יִמָּס אֶת לִבָּב אֲחִיו כְּלָבְבוֹ" התורה הקדושה אומרת לפני שהעם היה יוצא למלחמה השוטרים היו אוספים את כל עם ישראל ואומרים, מי שמפחד שיחזור לביתו ולא יצא למלחמה ולא יגרום לכל האחים שלו, לעם ישראל לפחד במלחמה. אומרים

רבותינו מי האיש הירא וְרַף הַלֶּכֶב נאמר על אדם שדיבר בין תפילין של יד לתפילין של ראש.

יש להבין מדוע מי שמדבר בין תפילין של ראש לתפילין של יד התורה אומרת עליו שיותר טוב שלא יצא למלחמה, כי יש לו נגע ופגם גדול בזה שדיבר וזה יכול להרפות את ליבות אחיו במלחמה ולהפריע להם במלחמה, מה הדבר המיוחד והעניין הגדול כל כך בתפילין של ראש שלא נאמרו בשום עניין?

בתפילין יש כוח גדול ורבותינו הקדושים אומרים שאפילו בזמן שמכינים את התפילין, יש להשאיר שערה מעגל לתפור בה את התפילין שתישאר ללא משמעות, אבל רק שתישאר מחוץ לבית של התפילין. נבוא ונשאל הרי עגל מזכיר את חטא העגל ופה בשעת התפילה מבקשים בקשות מהקב"ה וצריך רחמים ומיתוק הדינים, למה צריך לתפור את התפילין ולהשאיר שערה אחת שתצא כלפי חוץ, למה מזכירים את הקטגור העגל בזמן שמתפללים וצריך סגור, יותר טוב היה לא להזכיר את העגל ולהשאיר אותו רחוק?

אלא רבותינו הקדושים מלמדים אותנו פה יסוד גדול שצריך לחקוק אותו מול עינינו ולחיות אותו במחשבה חזקה ביותר, התפילין הם סמל גדול ביותר וידוע מה שהגמרא אומרת (ברכות ו.) שהקב"ה בכבודו ובעצמו מניח תפילין א"ר יצחק מנין שהקב"ה מניח תפילין שנאמר **"נִשְׁבַּע ה' בְּיָמֵינוּ וּבְזֵרוּעַ עֲזוֹ"** (ישעיה סב, ח). הכוח

של התפילין שהם שרביטו של מלך שנתן לנו להשתמש
בזה.

צריך לדעת, בכל יהודי יש נקודה אחת למעלה
במחשבה שהיא טהורה ושם אין שום פגם שמגיע
לנקודה אחת בנפש של כל יהודי. כל יהודי לא משנה
אם חטא, ירד, התדרדר, נפל עשה עבירות והגיע
למקום הקשה והשפל ביותר, יש נקודה אחת בתוכו
ששם לא מקלקל אותה והיא נשארת בקדושה וטהרה
וכך כתוב "וְעוֹד מֵעַט וְאֵין רָשָׁע וְהַתְּבוּנָה עַל מְקוֹמוֹ
וְאֵינָנו" (תהלים לו, י) יש מעט, נקודה קטנה ששם אין
רשעות אצל יהודי, שהיהודי נשאר טהור. בני ישראל
הגיעו למ"ט שערי טומאה אבל לא לנ"י שערי טומאה,
לא ירדו לנקודה האחרונה ששם הרשעות לא מצליחה
להגיע. מהנקודת צדקות הזו שיש בראש של האדם,
האדם יכול ללכת ולקשור את כל המעשים שלו ולרום
אותם למקום גבוה.

אנחנו מניחים תפילין על אותה נקודה שיש בראש
של יהודי שלעולם לא יתדרדר מתחת לאותה נקודה,
על זה נאמר "וְיֵרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ
וְיֵרָאוּ מִמֶּךָ", כי רק אצל היהודי יש את הנקודה הזו
ששם אין שום רשעות שיכולה להגיע לנקודה הזו
ויחד עם זה קושרים את התפילין של יד, קושרים את
המעשים שעשינו לא לשמה, דברים לא שלימים ולא

מתוקנים, לא כמו שצריך לעשות ומייחדים אותם בין תפילין של ראש לתפילין של יד.

בתפילין של ראש יש את הנקודה הטהורה והקדושה, בתפילין של יד אנחנו מייחדים את הדברים שלא עשינו לשמה ולא עשינו כמו שצריך ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, סוגרים את שני הדברים האלה סגירה אחת חזקה ביחד ואז הכוח של התפילין הוא גדול ומרומם ביותר. אם כך בתפילין כל מה שעשינו בידיים שלא לשם שמיים ולא בצדקות אבל עשינו, קושרים את הכל כשמניחים תפילין של יד. אח"כ מייחדים את הכל לנקודה הטהורה שיש בראש ואז הקב"ה מחשבה טובה מצרפה למעשה, הכל מתרומם למעלה למקום הגבוה והגדול ביותר, לשם יחוד קודשיה בריך הוא ושכינתיה. **הכוח של התפילין הוא לאסוף את כל מה שעשינו ביום האתמול הדברים שעשינו לשמה והדברים שעשינו לא לשמה, לקשור אותם יחד עם המחשבה המיוחדת שיש בראש ולהעלות אותם לקב"ה.** לכן משאירים שיערה של עגל בחוץ כמו שיש שעיר לעזאזל ביום הכיפורים שלא יקטרג על עם ישראל, כמו שלוקחים אחרי סעודה מים אחרונים ונותנים את זה לשטן. כך גם התפילין בגלל שהמעלה שלהן גדולה והשטן מקטרג כ"כ, נותנים לו שיערה של העגל שיניח אותנו ולא יקטרג עלינו, זו המיוחדות של התפילין שלוקחים את התפילין למעלות נשגבות ומרומם את האדם לדברים עצומים.

ולכן אומרת הגמרא (ר"ה יז.) פושעי ישראל בגופן מאי ניהו, אמר רב קרקפתא דלא מנח תפלין משום שאין לו כוח להעלות את עצמו למעלה, לייחד את עצמו לעלות ולהתעלות לדרגות הגבוהות ביותר.

גם הקללות והיסורים שבאים על האדם בסוף הם ברכות בשבילו

בפרשת השבוע קוראים את עניין הקללות, קללות איומות ונוראות. יש דיון בספרים מי יעלה לקללות, האם קוראים לאדם שיעלה לתורה לקללות, יש כאלה שלא נוהגים לקרוא לאף אחד שיעלה, אלא מי שרוצה לעלות יבוא ויעלה. יש אחרים שאומרים שהרב של בית הכנסת יעלה, כל מקום והמנהג שלו איך עושים בקללות.

אבל אומר הזוהר הקדוש דבר לא פשוט, השורש של כל הקללות האלה שמובאות בפרשה, הן ברכות. אבל צריך להקשות, קללות זה דבר קשה ומתי שקוראים את הקללות בפרשה אסור לדבר וקוראים אותן קצת בלחש. אדם שמקלל את חבירו יש בזה שורש של ברכה? אם כך מה הכוונה שהשורש של הקללות הוא ברכות?

אלא אולי אפשר לומר יסוד גדול, מתי שיש לאדם איזושהי צרה או בעיה האדם ממורמר, האדם כועס ומאשים את כולם, הוא גרם וזה גרם, תמיד יש לאדם

את מי להאשים. אבל צריך לדעת שבזמן שיש לאדם צרה או בעיה טמונה בפנים ישועה גדולה לאדם. יש שתי סיבות למה באות על האדם בעיות וצרות בחיים, סיבה אחת בגלל גלגול שעבר שנכתבו עליו דברים והוא צריך לעבור את זה בגלגול הזה.

רגע לפני שהנשמה של האדם יורדת לעולם הזה, הנשמה של האדם נמצאת בחדר מיוחד בשמיים והקב"ה מראה לאדם הרבה סוגים של חיים של אנשים, כמו להבדיל סרט של חיים אחד, סרט של חיים שני, הקב"ה מראה לאדם סרטים של חיים ונותן לו אפשרות לבחור בסוג החיים שהוא רוצה והאדם בוחר את החיים שלו ושם יש את הטוב ואת הרע, את הפחות טוב, את השמחה והעצבות, עם מי יחיה ועם מי יתחתן, הכל נמצא בפנים.

החיים שיש לאדם אלו החיים שהוא בחר לעצמו, עם כל המצבים הרעים והקשים זה מה שבחר וזה עניין של האדם. יכול להיות תיקונים יכול להיות גלגולים, אבל זה מה שהאדם בחר ואין לו על מה להתלונן ולשאול שאלות על הקב"ה, הוא בחר את זה לכן האדם צריך לשמוח שהוא משלם ועושה מה שצריך לתקן.

ודבר שני מתי שיש לאדם בעיה או צרה, זה בגלל שהאדם עשה איזו עבירה וחטא, הקב"ה מביא לו התמודדויות וניסיונות לעבור אותן כתיקון ותשלום על מה שעשה לא טוב, האדם גנב עליו לשלם, האדם שיקר עליו לשלם, יש בעולם הזה תשלום על מה שהאדם

עושה. אדם שחושב שבחיים האלה יעשה דברים ולא ישלם עליהם, הוא טועה טעות חמורה, אולי לא היום ישלם, אולי בעוד חודש אולי בעוד שנה, יש בשמיים פנקס שרושם את כל מה שהאדם עושה בעולם הזה, הכל.

אם כך, אם יש לאדם בעיה זה או מגלגול או מעבירה שהאדם משלם עליה ושני הדברים האלה הם טובים, כי אם האדם משלם בעולם הזה הוא תיקן דבר או שילם על עוון שעשה, זה דבר טוב מאוד והאדם צריך להיות שמח בזה לא להיות עצוב בזה. על פי זה אפשר לבאר ולומר, הזוהר הקדוש אומר הקללות שכתובות בפרשת השבוע השורש שלהן הוא ברכות, כי אותן קללות מורידות את הרע, הן גורמות לאדם את התיקון אם זה היה מגלגול קודם זה הסתדר ואם זו עבירה שהאדם עשה עכשיו ועכשיו תיקן, זה הסתדר.

מתי שיש לאדם חוב כספי וקשה לו לשלם והוא משלם את החוב, אותו יום שפרע את החוב הוא בשבילו יום של שמחה גדולה, אפילו שזה נחסר ממנו ואין לו את זה עכשיו, הוא פרע את החוב שיש לו. אין שמחה כהתרת הספיקות, מתי שמתירים את הספקות, מתי שיש בעיה שפותרים אותה, חוב שפותרים אותו, אין יום גדול יותר מבעיה שהאדם פותר. לכן השורש של הקללות בפרשת השבוע הוא שורש של ברכות, כי הוא מוריד מהאדם את הדברים הקשים שיש לו.

סגולה למחיקת כל הקללות והרע שצריכים לבוא על האדם

בפרשת השבוע הזו אומרים רבותינו הקדושים, יש סגולה גדולה שהאדם יינצל מכל הדברים הקשים והרעים שהיו צריכים להיות לו במשך השנה. כך הגמרא אומרת. (מגילה לא:): **ר' שמעון בן אלעזר אומר עזרא תיקן להן לישראל שיהו קורין קללות שבתורת כהנים קודם עצרת ושבתשנה תורה קודם ר"ה, מאי טעמא אמר אביי ואיתימא ריש לקיש כדי שתכלה השנה וקללותיה. עזרא הסופר חילק את התורה לפרשות בצורה כזו שהקללות הראשונות שיש בתורה יהיו לפני חג השבועות, והקללות השניות שיש בפרשת השבוע יהיו לפני ראש השנה.**

וכתוב בספרים הקדושים מתי שהאדם הולך לבית הכנסת בשבת קודש פרשת "כי תבוא" ושומע את הבעל קורא שקורא את הקללות שבפרשה, אם אותו אדם חושב בדעתו שכל הקללות שקוראים בתורה אם ח"ו היו צריכים לבוא עליו ולהיות לו דבר רע מהם, על ידי הקריאה שקראו אותם בתורה פה נגמר כל הרע והקללות.

אומרים רבותינו כל רע וכל דבר של הקללות שהיה צריך להיות לאדם תכלה שנה וקללותיה, פה זה מסתיים בקריאה של הבעל קורא ומפה ולהבא כותבנא לטבא, מפה ולהבא הדברים יתחילו בצורה נכונה ובצורה טובה.

לכן כל אחד ישתדל בכל כוחו בשבת קודש לנקות את כל הרע בקריאת התורה ולמחוק את הכל, וכל מה שהחזן קורא בתורה, בזה נגמר ומפה ולהבא כותבנא לטבא ומתחילים זמן ותקופה חדשה, נכנסים לשנה החדשה בכוחות נפש חדשים ושכל הרע סיימנו אחורה ומתחילים בטוב קדימה.

סגולה לערב כ"ה באלול

רבנו הבן איש חי אומר (לשון חכמים, סוף ח"א) על יום כ"ה באלול שיזוהר האדם לקדשו ביותר, וסמוך לבין השמשות של כ"ה באלול יעשה טבילה אחת להעביר רוח רעה. טבילה שניה לתקן עוון הכעס ועוד חמישה טבילות לקבל הארת חמשה אור דחסד, כי יום כ"ה באלול הוא היום הראשון של ששת ימי בראשית שנברא בו אור החסד.

ותזהר כל אותו לילה ויום מכעס ומדברים בטלים, ולא תתענה בו אלא תאכל בלילה וביום לחם ובשר ותברך ברכת המזון בכוונה, ותאכל בו מיני מתיקה. ותרבה בו צדקה, ותדליק אתה או אשתך באותו הלילה חמישה נרות כנגד חמשה אור דחסד שנאמר "וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב" (בראשית א, ד). ואם יזדמן אותו יום שמוציאים בו ספר תורה, תעלה לספר תורה בציבור. ישתדלו כולם להקפיד בדברים האלה של הבן איש חי ובע"ה נזכה כולנו לאור גדול והצלחה גדולה וניכנס

כולנו לשונה הבאה עלינו לטובה עם כוחות גדולים, סיעתא דשמייא גדולה ואור גדול יהיה על כולנו ונזכה להצלחה ולברכה ולשמחה מרובה.

לכבוד יום הילולת רבי אלעזר בנו של רבי שמעון בר יוחאי

יום כ"ה באלול זה יום ההילולא של רבי אלעזר, בנו של רבי שמעון בר יוחאי, רבי אלעזר היה קודש קודשים בעל כוח ומעלה שאין לשער ולתאר.

יש דבר תורה שלמעלה מעשרים שנה אנחנו אומרים ודבר זה חיזוק גדול בנפש שלנו, חזרנו עליהם ושיננו אותם בנשמה שלנו בימים קשים ובזמנים לא פשוטים, ולכן אנחנו חושבים מתי שאנו אומרים את הדבר תורה הזה, שפתותיו של רבי אלעזר דובבות בקבר וכמו שמובא ברבותינו הקדושים, מתי שאדם אומר דבר תורה בשם צדיק, יצייר בנפשו את דמות הצדיק שאומר את הדבר תורה אליו וככה האדם יתחבר לאותו צדיק ויקבל ממנו כוחות נפש.

רבי אלעזר היה בעשרה חבריא של רבי שמעון בר יוחאי שכתבו את הזוהר הקדוש. רבי שמעון היה הראש, רבי אלעזר היה לידו ורבי אבא היה כותב את הדברים, את הזוהר הקדוש האיידרא רבה והאיידרא זוטא, כל הדברים שהאירו אור גדול לעולם.

הגמרא מספרת (ב"מ פג): שמינו את רבי אלעזר לתפוס גנבים ולמסור אותם למלכות, באחד הימים פגש אותו כובס וצעק לעבר רבי אלעזר שהוא חומץ בן יין, אבא שלו רבי שמעון הוא יין ורבי אלעזר הוא חומץ והולך בדרך לא טובה. רבי אלעזר תפס את אותו אדם ומסר אותו למלכות שהוציאו אותו להריגה.

לרבי אלעזר היה צער בנפש שאולי עשה משהו לא טוב, שהוציאו את היהודי הזה להורג. אך לאחר מכן נודע לו שאותו אדם היה נואף ורשע שביחד עם בנו בעל נערה מאורסה ביום הכיפורים. אמר רבי אלעזר שישו בני מעי שישו ומה ספיקות שלכם כך, ודאית שלכם על אחת כמה וכמה. ודאי שזה העונש ומה שמגיע לאותו אדם.

הגמרא אומרת שעדיין רבי אלעזר לא היה בטוח שעשה את הדבר הנכון ואחרי כמה זמן חתך חתיכה מהבשר שלו בחודש תמוז ובחודש אב, החמים ביותר בשנה. הגמרא אומרת שבשרו של רבי אלעזר לא הרקיב ונשאר שלם.

הגמרא ממשיכה ומספרת (שם, פד): לפני שנפטר מהעולם קרא לאשתו שהייתה צדקת ואמר לה מתי שהוא ימות, שלא תגלה לאף אחד ולא יעשו לו לוויה. אחרי שנפטר רבי אלעזר אשתו העלתה את גופו לעליית הגג וכיסתה אותו בסדין, יותר מעשרים שנה היה שם בלי שאף אחד ידע שנפטר וגופו נשאר שלם

בלי להרקיב. יום אחד אשתו ראתה תולעת שיוצאת לו מהאוזן ופחדה פחד גדול שרבי אלעזר מתחיל להרקיב, בלילה היא חלמה את רבי אלעזר שאמר לה שפעם אחת שמע שמזלזלים בתלמיד חכם ולא מיחה, לכן התולעת באוזן.

יום אחד אומרת הגמרא, אחת השכנות רבה עם אשתו של רבי אלעזר ואמרה לה שבעלה מת ואפילו הלוויה לא עשתה לו וכך הדבר נשמע בעיר, באו חכמים ושאלו את אשתו איפה רבי אלעזר, אמרה להם שנפטר לפני עשרים שנה, עשו לו הלוויה גדולה וקברו אותו ליד אביו הגדול רבי שמעון במערה.

על שני הסיפורים האלה בגמרא הייתה לנו קושיה חזקה ביותר, הרי התורה מצווה שאדם שנפטר צריך לקבור אותו, מדוע רבי אלעזר מבקש שלא יקברו אותו הרי גם משה רבנו נקבר על ידי הקב"ה וזו דרך וטבע העולם שמי שנפטר קוברים אותו באדמה, אם כך מדוע רבי אלעזר מבקש שלא יקברו אותו וישאירו אותו כמות שהוא. ושאלה נוספת מדוע רבי אלעזר מבקש שיחתכו חתיכה מהבשר שלו ושם אותה בשמש בחודשים תמוז ואב, מה זה מועיל לו ולמה רבי אלעזר עושה כזה דבר?

אלא אולי אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, ידוע מתי שהקב"ה ברא את אדם הראשון, אדם הראשון היה מושלם והיה צריך לחיות לנצח. אחרי שאדם הראשון חטא ואכל מעץ הדעת אז הביא מיתה לעולם. הקב"ה

ברא את אדם הראשון מארבע יסודות שווים עפר, רוח, מים ואש ואחד לא היה מנוגד לשני. ברגע שהאדם אכל מעץ הדעת הוא התחיל להזין את ארבעת היסודות האלו על ידי דברים גשמיים. עד שהאדם לא חטא ואכל מעץ הדעת, הגוף של האדם לא היה ניזון מכלום והיה דבר מקודש ומרומם, שלא מקבל כוח משום עניין אלא רק מבורא עולם ללא תאוות אכילה, לא רעב ולא צמא, לא עייפות, ללא שום דבר גשמי.

האדם היה דבר רוחני ועילאי כמו שהגמרא אומרת (סנהדרין נט:): **אדם הראשון מיסב בגן עדן היה והיו מלאכי השרת צולין לו בשר ומסננין לו יין**. נבוא ונשאל מאיפה היה לו בשר, הרי הבשר הותר רק לנח לשחוט ולאכול אחרי שהציל את כל היקום כולו ואת כל החיות והעופות במבול, ועוד מאיפה הבשר והיין הרי העולם נברא בכ"ה באלול והאדם נברא אחרי שישה ימים, אלא המלאכים היו מאכילים את האדם מדברים עתיקים שהיו לפני בריאת העולם, אדם הראשון היה כמו מזבח ומה שהיו נותנים לו לאכול זה היה קרבן על המזבח.

אחרי שהנחש ראה את חוה וקינא באדם שזהו החטא הראשון שהכניס גם באדם את הקנאה ואחרי כן תאוה שרצה הנחש את חוה, ואז כבוד שהנחש רצה את הכבוד שיש לאדם ואין לו, הכניס הנחש באדם את הקנאה תאוה וכבוד והאדם אכל מעץ הדעת וזה פירק את ארבע היסודות הרוחניים שהאדם נשען עליהם, חי

מהם ושואב מהם כוח. האדם התחיל לאכול ולשתות מכוח דבר גשמי, וארבעת היסודות האלה התחילו להישען על דבר גשמי והתחילו להיות לאדם רצונות ותאוות לאכילה ולשתיה ושינה.

ומאז אם יש יסוד אחד שהוא יותר או פחות משאר היסודות האדם נופל וחולה, אם יסוד אחד עולה לגמרי מאוד או יורד מאוד, האדם נפטר מהעולם. כל עוד האדם לא אכל מעץ הדעת, הארבע יסודות לא נשענו על כלום והיו קדושים וטהורים. אך ברגע שאדם הראשון אכל וקלקל, הארבע יסודות האלה נשענו על דבר גשמי ויש להם עליה וירידה, זה כבר לא דבר רוחני ומאז יש מיתה בעולם.

במתן תורה כשבני ישראל קיבלו את התורה, הם תיקנו את ארבעת היסודות האלו ששוב נהיו רוחניים ושוב לא היה צריך אכילה ושתיה ולא היה צריך כלום. אבל אחרי שחטאו בחטא העגל, שוב קלקלו את ארבעת היסודות האלה ונשענו על דברים גשמיים ושוב חזרה מיתה והרע לעולם.

על פי זה אפשר לפרש ולומר, רבי אלעזר בנו של רבי שמעון היה במעלה גבוהה ביותר וכמו שאומרים רבותינו שרבי שמעון ורבי אלעזר אכלו חרובים שהעומק שלהם שזה היה כמו מן מהשמיים. אליהו הנביא היה בא ולומד איתם תורה, רבי שמעון ורבי אלעזר היו בסיגופים גדולים והתנתקו מכל דבר גשמי.

אבל רבי אלעזר פחד שמא יש עליו לזות שפתיים שיש בו קנאה תאווה וכבוד שהם מוציאים את האדם מהעולם. והקנאה גורמת לאדם שיבוא עליו רקבון לגוף וימות כמו שכתוב "וְרֵקֵב עֲצָמוֹת קִנְיָה" (משלי יד, 6) שהנחש הכניס בתוך האדם הראשון את החטא הראשון של הקנאה, שהביאה למוות ולרקב העצמות. לכן חתך רבי אלעזר חתיכה מבשרו לבדוק ולראות האם הגוף שלו שלם, שאין בו ח"ו קנאה תאווה וכבוד והגוף שלו שמור ולא נופל לנפילה של הארבע יסודות.

וכשראה רבי אלעזר שגופו לא מרקיב שמח ואמר שישו בני מעיי, שלא נפל למקום שהדברים הגשמיים שולטים על הארבע יסודות והוא שולט על ארבע היסודות ואין בהם נגיעה של אדם הראשון שחטא וקלקל ואכל מעץ הדעת. לכן גם לפני פטירתו של רבי אלעזר ביקש שלא יקברו אותו, כי רצה שהעולם ידע שח"ו אין בו רבב ולא הייתה בו הקנאה תאווה וכבוד שנכנסו באדם הראשון.

המעלה של רבי אלעזר מעלה רמה ונשגבה, וביום ההילולא שלו יושפע שפע והשפעה עצומה על כל העדה הקדושה שנזכה כולם לגדולה, שפע והצלחה. וביום זה כ"ה אלול שבו התחיל הקב"ה לברוא את השמיים ואת הארץ עד לראש השנה שבו נברא האדם ועליו נאמר "אַתֶּם נִצְבִים הַיּוֹם כְּלַכֶּם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים כט, ט), היום הקדוש היום הַרְת עוֹלָם. היום

יַעֲמִיד בְּמִשְׁפַּט כָּל יְצוּרֵי עוֹלָם. הקב"ה יזכה כל אחד מאיתנו שנהיה כלי קיבול לברכות ולהצלחות, לדברים המרוממים והנשגבים ביותר.

הקב"ה יודע וגם התנאים הקדושים רבי אלעזר ורבי שמעון, שבעדה הקדושה "שובה ישראל" כולם אוהבים את הקב"ה ודבקים בהשם ובצדיקים מתוך יראת השם ומסירות נפש ודבר זה טבוע ומושרש מאוד בכל העדה הקדושה. זכות רבי שמעון ורבי אלעזר שבק"ק "שובה ישראל" מסיימים את הזוהר הקדוש עשרות פעמים בשנה, הקב"ה ימתק את הדינים על כולנו שניכנס לשנה הבאה לטובה ולברכה. תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה וכל הרע יגמר וילך אחורה וניכתב כולנו מפה ולהבא לחיים טובים ולשלום, הצלחה וישועה מרובה.

החיים הם מסע ובלי שלושה דברים האדם לא ישרוד את המסע

בעא מיניה ר' יוחנן מרבי בנאה חלוק של ת"ח כיצד הכל שאין בשרו נראה מתחתיו טלית של ת"ח כיצד כל שאין חלוקו נראה מתחתיו (ב"ב נז.) שיהא ארוך עד פיסת רגלו, שלא יראה כשהוא הולך יחף.

החיים הם מסע ארוך וקשה שאינו מתחיל בלידת האדם ומסתיים במיתתו, אלא מתחיל למעלה למעלה בבריאת העולם, בימי אדם וחוה ומסתיים בגאולה השלימה, בביאת משיח צדקנו.

אדם שחושב שהמסע שלו הוא מסע קצר, של פרק חיים שלו בלבד, טועה טעות חמורה. על האדם לדעת שהוא רק חוליה אחת משרשרת ארוכה שהתחילה בבריאת העולם וסיומה בביאת הגואל. עד אז, על האדם לדעת שהוא במלחמה שאינה נגמרת ואין בה ימים של חסד שאפשר לפרוש למנוחה, כי המלחמה הפנימית וההתמודדות לא נפסקת בפרישת האדם ממעגל החיים של העשייה, איפה שילך האדם והיכן שינסה לברוח, ימצא שם את ההתמודדות והמלחמה שנתקלל בה האדם בבריאת העולם "בַּזְעַת אֶפְיךָ תֹאכַל לֶחֶם" (בראשית ג, יט) ויחד עם קללה זו עוד מכשולים וערפילים קשים, הרים וגבעות, מישורים ובקעות, במסע החיים.

החיים הם מלחמה קשה והתמודדות שאינה נגמרת, וצריך האדם לדעת שסוג ההתמודדויות משתנות מיום ליום, ומה שאתמול היה ברור, היום אינו ברור. ומה שהיום קל, מחר ייתכן שיהיה קשה. ומי שהיום אוהב, מחר אולי יהיה פחות אוהב. ובתוך כל החוסר בהירות הזאת, האדם חייב לעבוד את השם בשמחה ולחיות באמונה שלמה בהקב"ה, ולדעת שכל מה שעושה הקב"ה זה לטובה ולברכה וזה הדבר הטוב ביותר, בשבילו באופן פרטי וטוב ובריא לכלל לעולם כולו.

ולכן עמדו רבותינו במשך כל הדורות ובררו וסללו והוציאו יקר מזולל, איך לנהוג במסע החיים ואיך להגיע לקצה השני מעבר לנהר ולעבור את הנהר הסוער עם

הזרמים הקשים ועם המכשולים הרבים, עם הסיבובים החדים והפתאומיים ועם העקומות החדות, בלי להינזק ובלי לאבד את הדרך ובלי להתעייף באמצע המסע הארוך הקשה והמייגע. מי שנכנע, ייסחף לאבדון ויפול ליורדי דומה, ומי שיתעייף יגרר ויחבט, ויכול לאבד את הדרך. חייב להיות עירני מאוד, לשלוט מאוד במצב ומצד שני חייב להיות עם פנס חזק, שיאיר לו את הדרך בזמן החושך.

וכשנסכם מה עלינו להכין למסע של החיים:

א. סירה טובה - שזה בית מדרש, ישיבה שהיא תיבת נח של כל אדם ואדם.

ב. כוח לעמוד במסע - כוח זה לימוד תורה, שהתורה זה הכוח של האדם.

ג. פנס - זה לימוד המוסר ועבודת הנפש של האדם, שזה הפנס של החיים.

צריכים לדעת ידיעה ברורה, שבלי שלושת דברים חשובים אלו, אדם לא יכול לשרוד את מסע החיים.

בית מדרש טוב, לימוד תורה ועבודת המידות אלו שלושה דברים, שבלעדיהם האדם לא יכול לחצות את מסע החיים ולעבור מקצה לקצה, וכך לסגור ולהשלים את החוליה הפרטית שלו, בתוך השרשרת הארוכה שהתחילה בבריאת העולם, ותבוא לסיום באחרית הימים בבוא הגואל.

וכך הם דברי הגמרא, חלוק של ת"ח כיצד הכל שאין בשרו נראה מתחתיו, חלוק זה הטלית הנאה וחלוקא דרבנן שדיברו עליו רבותינו לעולם הבא, אך משלימים אותו שיהיה מושלם לגן עדן, רק שאין בשרו נראה מתחתיו, שאין בשרו שזה הגשמיות, התאוה, שהכל מכוסה בחלוק, הכל נמצא בתוך התורה, בתוך הכללים שרבותינו נתנו לנו מהיכן להתחיל והיכן לסיים. כל מה שנמצא בחוץ, לא בתוך הכללים הוא נמצא מחוץ לבגד, מחוץ לשמלה של חלוק שלעתיד לבוא.

לכן על כל אדם לחזק בנפשו, בית מדרש ודרך טובה להיות חלק ממנו שזו האוניה, הסירה, תיבת נוח שלו. לימוד התורה, שזה הכוח שלו לעמוד כרב חובל. ומוסר ומידות שזה הפנס שלו להאיר לו את הדרך של החיים, במסע החיים. ואז יכול האדם לכסות את כל בשרו בטלית ובבגד הנאה והיאה לעתיד לבוא.

באהבה מרובה,

יאשיהו יוסף